

Schysta städvillkor?

Hotell- och restaurangfackets undersökning om hotellstädares arbetsmiljö 2016

Inledning

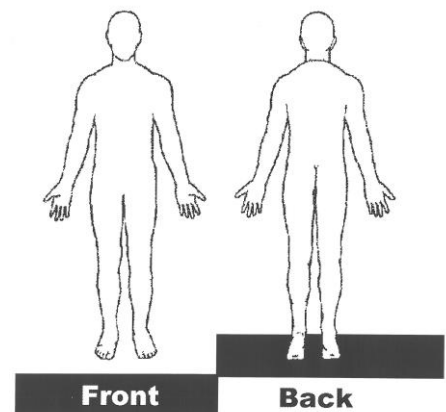
Hotell- och restaurangfacket ställde frågor till flera hundra anställda inom hotellstäd om deras arbetsmiljö. Resultatet är talande och alarmerande. 72 procent av hotellstädarna upplever mycket stress på arbetet. 85 procent lider av smärtor som de tror är arbetsrelaterade. Hela sju procent av alla kvinnor har utsatts för sexuella trakasserier.

Vilka träffade vi?

Hotell- och restaurangfacket (HRF) genomförde en uppsökerivecka bland hotellstädare i hela Sverige under hösten 2016. 294 personer inom house keeping svarade på vår enkät om arbetsmiljö. Av de svarande är 249 kvinnor, 27 män och 18 har valt att inte uppge någon könstillhörighet. Vi träffade personer i åldrarna 19 – 82 år. De allra flesta är födda utanför Sverige och har svenska som andraspråk. Många har lång yrkeserfarenhet och anställningstid. I genomsnitt har de svarande arbetat inom house keeping i nio år eller mer. Den genomsnittliga anställningstiden är strax över sju år. 59 procent av de svarande jobbar deltid.

Vilka frågor ställde vi?

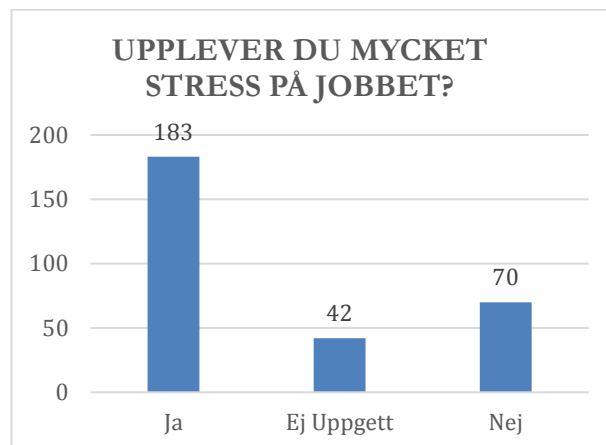
Enkäten innehöll trettio frågor plus en kroppskarta. På kroppskartan (se bild till höger) markerade de svarande ställen eller zoner på kroppen där de känner arbetsrelaterad smärta. Samtliga frågor finns i bilaga 1 sist i rapporten.

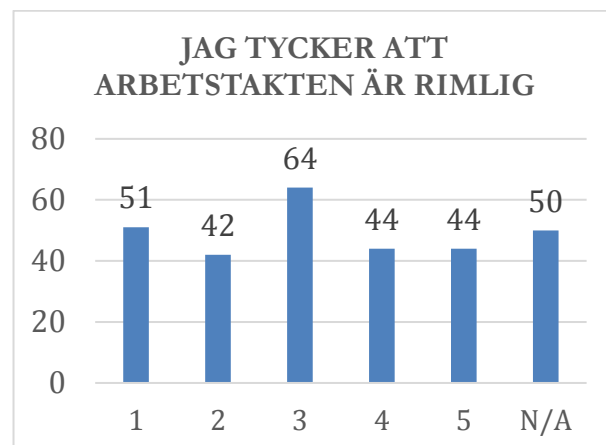
Stress och arbetstakt

Vi frågade i vilken utsträckning hotellstädare upplever stress och om de tycker att de har en rimlig arbetstakt. Hela 72 procent svarar ja på frågan att de upplever mycket stress på sitt arbete. Hotellstädarna fick svara i vilken grad de instämde i påståendet ”arbetstakten är rimlig” på en femgradig skala. Majoriteten av de svarande tycker inte att deras arbetstakt är rimlig. Dessutom uppger 44 procent att de har sömnproblem.

TABELL 1. UPPLEVER DU MYCKET STRESS PÅ JOBBET?

TABELL 2. JAG TYCKER ATT ARBETSTAKTEN ÄR RIMLIG. 1 STÅR FÖR "FULLSTÄNDIGT OENIG" OCH 5 FÖR "FULLSTÄNDIGT ENIG" MED PÅSTÅENDET.

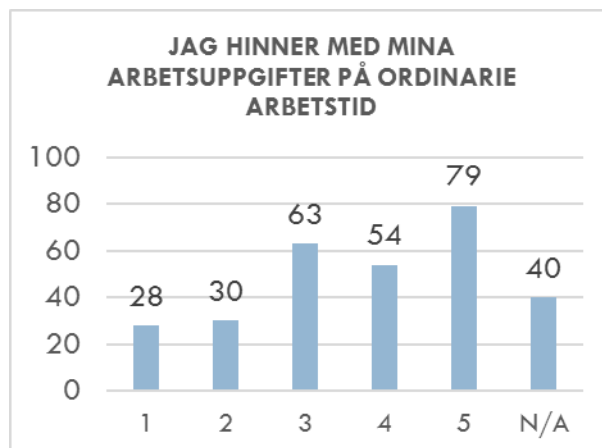

Hur många rum ska städas på ett arbetspass?

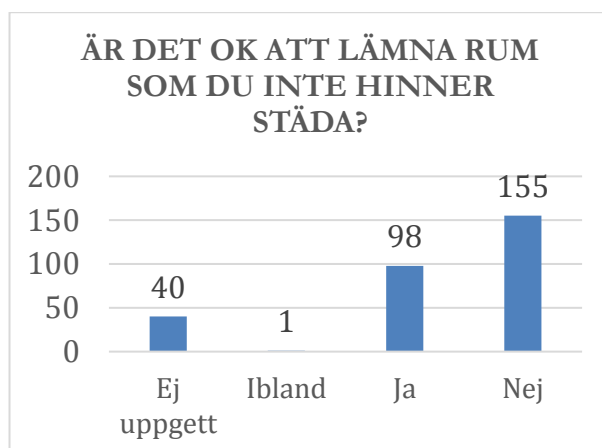
Vi ställde frågor om hur många rum som vanligen ska städas på en arbetsdag. Arbetstakten är ofta hög men det finns stora variationer. De svarande säger att de städar mellan tre till uppåt femtio rum per dag. I genomsnitt städar svarspersonerna 19 rum per dag.

En stor andel städare, 65 procent, uppger att de har så hög arbetstakt att de inte kan hinna med att städa alla rum under ett arbetspass. Vi frågade om de anställda tillåts lämna kvar ostädade rum om inte arbetstiden räcker för att städa färdigt. En övervägande majoritet får inte lämna några rum ostädade, trots att arbetspasset är slut. Hela 62 procent av städarna svarar att de inte får lämna ostädade rum. Det innebär att många ständigt tvingas jobba över, eller rentav arbeta utan lön, för att utföra sina ordinarie arbetsuppgifter.

TABELL 3. JAG HINNER MED MINA ARBETSUPPGIFTER PÅ ORDINARIE ARBETSTID. 1 STÅR FÖR "FULLSTÄNDIGT OENIG" OCH 5 FÖR "FULLSTÄNDIGT ENIG" MED PÅSTÅENDET.

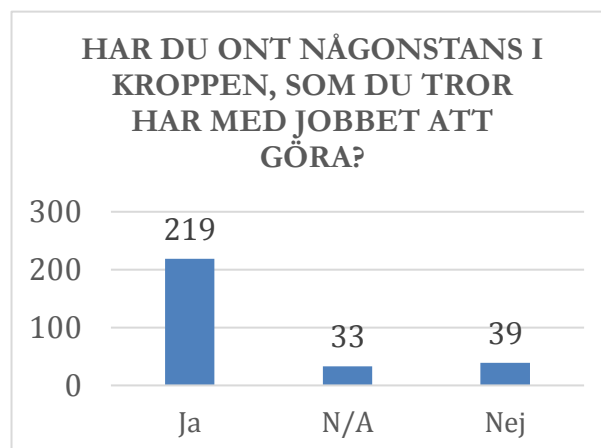
TABELL 4. ÄR DET OK ATT LÄMNA RUM SOM DU INTE HINNER STÄDA? SVARSALTERNATIVEN VAR JA, NEJ ELLER IBLAND.

Smärta och arbetsrelaterade besvär

Vi frågade om hotellstädare har ont i kroppen på grund av orsaker som de tror hänger ihop med arbetet. Hela 85 procent av de svarande har ont i kroppen och då särskilt i axlar och rygg. Här finns det en stor skillnad mellan könen. Bland män har 55 procent svarat att de har ont i kroppen på grund av arbetet. Bland kvinnor uppger hela 87 procent att arbetet ger dem ont i kroppen.

TABELL 5. HAR DU ONT NÅGONSTANS I KROPPEN SOM DU TROR HAR MED JOBBET ATT GÖRA?

Sexuella trakasserier och hot och våld

Över sju procent av alla kvinnor svarar ja på frågan om de utsatts för någon form av sexuella trakasserier under de senaste tolv månaderna. Det är en skrämmande hög siffra och att det är så vanligt gör det till ett strukturellt problem. Endast en man uppger att han har blivit utsatt. Att var tolfte hotellstädare utsätts för sexuella trakasserier är inte okej. Utöver det är det en lika anmärkningsvärd andel, sex procent, som har utsatts för våld eller hot i arbetet de senaste tolv månaderna.

En typisk hotellstädare

Vem är då den typiska hotellstädaren enligt vår enkät? Det är en kvinna som inte har svenska som modersmål. Hon är 43 år och har jobbat med städ i tio år eller mer. Hon är tillsvidareanställd men jobbar inte heltid. Oftast städar hon 19 rum per arbetspass, men på helgerna blir det något färre rum. Hon hinner nästan aldrig städa klart alla rum, vilket ger en påtaglig stresskänsla hela arbetsdagen. Hon känner av smärta i kroppen. Framst gör det ont i ryggen och axlarna.

Det är hela 56 procent som har andra besvär som de bedömer har med jobbet att göra. Vad dessa besvär består av vet vi inte fullt ut, men även detta visar att hotellstädares arbetsmiljö behöver ses över och förbättras väsentligt.

Vad säger enkäten om hotellstädares arbetsmiljö?

Hotellstäd är ett slitsamt och fysiskt arbete. Ändå stannar många kvar länge i yrket och är stolta över det jobb de gör. 80 procent av de svarande trivs bra eller mycket bra med sina arbetskolligor. Men ett par saker är väldigt anmärkningsvärda.

Majoriteten av hotellstädarna har så hög arbetstakt att de inte hinner städa alla rum under sina arbetspass. Utöver det är det en hög andel som säger att de inte får lämna några rum ostädade när deras arbetsdag är slut.

Det är därför svårt att förstå att en så stor andel av hotellstädarna arbetar deltid. En alltför hög arbetstakt, där städarna tvingas betala genom stressbesvär eller smärta i kroppen, borde mana till bättre arbetsorganisation. Anställningarna behöver bli heltid eller så måste kollegorna bli fler. Idag är det för många som tvingas arbeta mertid eller som till och med gör städarbetet gratis. Hotellstädares sätter arbetet framför den egna hälsan. Det finns ingen rimlighet i att underbemanna städet när hotellen nästan konstant är fullbokade.

Bara en fjärdedel av de som svarat vår på vår enkät är smärtfria. Att ha smärta i kroppen, som hänger ihop med arbetet, är regeln. Smärtfrihet är undantaget. Det borde inte tolereras på en arbetsplats 2017.

Dessutom har hela var tolfte utsatts för någon form av sexuella trakasserier. Det är en skrämmande hög andel. Här måste arbetsgivare arbeta förebyggande och uppföljande. Gäster som begår övergreppen måste anmälas och avvisas som gäster. Det måste råda nolltolerans för trakasserier. Det är arbetsgivarens skyldighet att ta det här problemet på större allvar.

Vad gör Hotell- och restaurangfacket nu?

Hotell- och restaurangfacket (HRF) kommer att fortsätta att organisera och lyfta fram hotellstädares vardag. Enkätresultaten kommer att göra stor nytta i vårens avtalsrörelse. Vi kommer att driva på arbetsgivarna så att de tar ett reellt ansvar för de anställdas fysiska och psykosociala arbetsmiljö. Det finns bra möjligheter att förbättra hotellstädares vardag med stöd av våra kollektivavtal.

Vårt arbete med att organisera hotellstädares, och ge dem inflytande över arbetsorganisation och arbetsmiljö, kommer att fortsätta. Även under 2017 kommer HRF att genomföra ytterligare en aktivitetsvecka inriktad mot hotellstäd. Vi driver detta arbete globalt, tillsammans med våra systerorganisationer i världen. HRF kommer att fortsätta besöka hotellstädares och uppmärksamma deras arbetsmiljö.

Bilaga 1, frågeformulär

Hur mår du som städpersonal?

Arbetsplats:

Ålder:

Datum:

Kön:

Syftet med undersökningen är att få allmän inblick i hotellstädares arbetsvillkor. Det är helt konfidentiellt och arbetsgivare kommer inte att se enskilda svar.

	<i>Några frågor dina arbetsvillkor</i>	
1	Hur många år har du jobbat med hotellstäd eller liknande arbete?	år
2	Hur länge har du arbetat hos nuvarande arbetsgivare?	år
3	Vilken typ av anställning har du (fast/deltid/extra)?	
4	Hur många timmar jobbar du (vanligtvis) per dag ?	timmar
5	Hur många rum städar du varje dag (vanligtvis), på veckodagar ?	rum
6	Hur många rum städar du varje dag (vanligtvis), på helgar ?	rum
7	Är det OK att lämna rum som du inte hinner städa?	Ja 98 Nej 156
8	Hur många raster får man per arbetspass?	raster
9	Har du fått någon utbildning för dina arbetsuppgifter?	Ja 118 Nej 148

	<i>Några påståenden angående jobbet och arbetets innehåll.</i>	5=Fullständigt enig 1=Fullständigt oenig				
		5 □	4	3 □	2	1 □
10	Jag mår bra när jag är på jobbet	97	59	67	17	20
11	Mina arbetsuppgifter är intressanta och meningsfulla?	65	58	85	25	25
12	Jag känner mig utmattad när jag kommer hem från jobbet	86	48	68	25	29
13	Jag är nöjd men mitt arbetsförhållande (lön, arbetsvillkor)	44	37	69	56	49
14	Jag trivs bra med mina arbetskollaboratorer	159	45	34	10	8
15	Jag trivs bra med min arbetsledare	122	49	38	19	30
16	Jag sover gott om natten	80	48	65	37	31
17	Jag tycker att arbetstakten är rimlig	44	44	64	42	51
18	Jag hinner med mina arbetsuppgifter på ordinarie arbetstid	79	54	63	31	28
19	Jag får tillräckligt med rast på jobbet	96	43	54	33	28
20	Jag hinner alltid ta min rast	101	46	50	23	36
21	Jag har själv möjlighet att påverka arbetstakten?	52	48	78	32	42
22	Jag blir stressad när jag tänker på mitt jobb	65	52	62	32	44
23	Jag tycker mitt arbete är enformigt	63	56	72	36	23
24	Jag får alla hjälpmedel som behövs för att utföra mitt jobb	101	43	61	29	25

	<i>Några frågor om din hälsa och välbefinnande.</i>	Ja	Nej
25	Har du ont någonstans i kroppen, som du tror har med jobbet att göra?	220	42
26	Har du andra besvär , som du tror har med jobbet att göra?	140	114
27	Har du upplevt någon form av sexuellt trakasserier på jobbet, det senaste 12 månaderna?	18	238
28	Har du upplevt någon form av hot eller våld på jobbet, det senaste 12 månaderna?	17	239
29	Upplever du mycket stress på jobbet?	183	70
30	Har du varit sjukskriven för något som du tror har med jobbet att göra?	109	150